Lausunto
28.10.2021

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Lausunto U 2/2021 vp Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (digipalvelusäädös)

Medialiitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston U- jatkokirjelmästä, jossa esitetään Suomen kantaa täydennettäväksi koskien komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (KOM (2020)825 lopullinen). Esitämme alla kommenttimme digipalvelusäädöksestä laaditun U-jatkokirjelmän valtioneuvoston kanta -osioon.

Yleiset huomiot Suomen kannasta

1. Medialiitto pitää komission ehdotusta digitaalisia palveluita (Digital Service Act) koskevaksi säädökseksi sekä sitä koskevassa U-kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa ja eduskunnan asiasta antamia lausuntoja lähtökohtaisesti kannatettavina.

2. Keskeisin viestimme verkkoalustoja koskeviin digipalvelu- ja digimarkkina-säädösehdotuksiin on ollut, että niiden tulee vahvistaa eurooppalaisten yritysten asemaa digitaalisilla markkinoilla ja huolehtia eurooppalaisten yritysten kilpailuedellytysten turvaamisesta. Media-alan yritysten kannalta tasavertaisten kilpailuedellytysten vahvistaminen suhteessa verkkoalustoihin on elintärkeää.

Ehdotus Suomen kannan täydentämiseksi

1. <u>Päätoimittajavastuulla julkaistun sisällön saatavuuden turvaaminen</u>

a. Medialiitto katsoo, että ehdotuksen jatkokäsittelyssä tulee edelleen kiinnittää erityistä huomiota kansalaisten sananvapauden varmistamiseen, joka toteutuu turvallisella tavalla eurooppalaisen vapaan, monimuotoisen median toimintaedellytysten ja tiedotusvälineiden toiminnan kautta. Globaalien verkkoalustojen toiminta vaikuttaa

merkittävästi paitsi EU:n taloudellisen toimivuuteen, myös unionin perusarvojen ja demokratian toteutumiseen.

b. Valtioneuvoston kannassa todetaan Suomen vaikuttaneen asetusneuvotteluissa U-kirjelmän 2/2021 vp ja eduskunnan suuren valiokunnan lausunnon SuVL 2/2021 vp mukaisesti. Tämän on kerrottu sisältävän muun muassa sen, että Suomi varmistaa, ettei laittoman sisällön ilmoitusmenettely johda tilanteisiin, jossa sisällön laittomuuden rajatapauksissa sääntelyllä lisättäisiin alustapalveluntarjoajan puuttumista lailliseen sisältöön palveluissaan. Kantaan on myös kirjoitettu Suomen huolehtivan asetusneuvotteluissa perustuslakivaliokunnan edellyttämin tavoin siitä, että asetuksen nojalla ei tulla puuttumaan sananvapauteen yhtään enempää kuin on välttämätöntä siinä tavoiteltavan hyväksyttävän päämäärän saavuttamiseksi.

c. Medialiitto pitää tärkeänä, että valtioneuvoston kannassa nähdään sananvapaus ja ilmaisuvapaus keskeisinä perusoikeuksina yhteiskunnan toimivuuden ja demokratian kannalta ja että eduskunta on myös tähän kiinnittänyt erityistä huomiota. Säädösehdotuksella on merkittäviä vaikutuksia luotettavan ammattimaisen toimituksellisen tiedon saatavuuteen ja sitä kautta demokratialle.

d. Medialiitto pitää tärkeänä, että alustatalouden laillisen toimivuuden takaamiseksi verkkoalustoilta edellytetään suurempaa vastuuta laittoman aineiston poistamiseksi. Samalla on kuitenkin voitava varmistua luotettavan sisällön saatavuudesta verkkoalustoilla ja kilpailuolosuhteiden tasapuolisuudesta**.**

e. Edellä esitetyn perusteella ehdotamme Suomen kantaa täydennettäväksi seuraavasti: **”Suomi huolehtii jatkoneuvotteluissa, että asetus turvaa yhteiskunnan toimivuuden ja demokratian kannalta luotettavan sisällön saatavuuden. Tämä toteutetaan niin, että asetuksessa kielletään alustoja puuttumasta tiedotusvälineiden päätoimittajavastuulla julkaisemaan sisältöön.”** Tiedotusväline kantaa itse sisällöstä vastuun ja tarvittaessa sisällön laillisuus ratkaistaan tuomioistuinmenettelyssä.

2. <u>Verkkomainonta</u>

a. Medialiitto esittää Suomen kantaa täydennettäväksi lihavoidun tekstin mukaisesti: ”*<u>Uutena kantana</u> valtioneuvosto katsoo, että Suomi voi hyväksyä neuvoston yleisnäkemyksen asetusehdotuksesta pohjaksi Euroopan parlamentin kanssa käytäviä neuvotteluja varten edellyttäen, että 18*

artiklassa määritellyt tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelinten päätökset eivät ole sitovia ***ja ettei kohdennettua mainontaa koskevaa sääntelyä kiristetä.”***

b. Media-alan elinvoimaisuuden näkökulmasta on tärkeä turvata, ettei verkkomainontaa koskevia vaatimuksia laajenneta neuvoston nykyisestä kompromissiehdotuksesta ja että Suomi vastustaa myös tulevissa yhteispäätösmenettelyyn kuuluvissa trilogi-neuvotteluissa mahdollisia säännöksiä kohdennetun mainonnan kieltämiseksi tai vaikeuttamiseksi.

c. Digipalvelusäädöksen käsittelystä Euroopan parlamentissa ymmärrämme, että siellä on muutospaineita verkkomainonnan rajoittamiseksi tai kieltämiseksi. Media-alan EU-järjestöt julkaisivat kohdennetusta mainonnasta käytävään keskusteluun yhteisen kirjelmän 29.9.2021, joka on Suomessa toimitettu myös säädöksen neuvotteluissa neuvostossa vastaavaan liikenne- ja viestintäministeriöön. EU-järjestöjen ja Medialiiton ohella myös muut kotimaiset elinkeinoelämän järjestöt kuten Elinkeinoelämän keskusliitto EK ovat tuoneet näkemyksinään esille, ettei kohdennettua mainontaa koskevaa sääntelyä tule kiristää.

Medialiitto ry

Jukka Holmberg
toimitusjohtaja

Riikka Tähtivuori
johtaja elinkeinopolitiikka

Medialiitto on media-alan ja graafisen teollisuuden yritysten edunvalvontajärjestö. Jäsenjärjestömme ovat Aikakausmedia, Graafinen Teollisuus, RadioMedia, Sanomalehtien Liitto ja Suomen Kustannusyhdistys. Yhdessä edustamme noin 700:aa yritystä uutismedian, aikakausmedian, kirjojen ja oppimateriaalin kustantamisen sekä painamisen, radio- ja tv-toiminnan ja jakelun alueilla. Media-alan ja painoalan yritykset työllistävät Suomessa suoraan 22 000 henkilöä ja yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on 4,4 miljardia euroa.